

Brzalice u radu s djecom najstarije vrtićke skupine

Mikulčić, Iva

Undergraduate thesis / Završni rad

2015

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:730827>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-23**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ**

Metodika hrvatskog jezika i književnosti

Iva Mikulčić

ZAVRŠNI RAD

**BRZALICE U RADU S DJECOM NAJSTARIJE
VRTIĆKE SKUPINE**

Petrinja, prosinac 2015.

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ
Petrinja**

Metodika hrvatskog jezika i književnosti

ZAVRŠNI RAD

KANDIDAT: Iva Mikulčić

TEMA I NASLOV ZAVRŠNOG RADA: Brzalice u radu s djecom najstarije vrtićke skupine

MENTOR: doc. dr. sc. Vladimira Velički

SURADNICA PRI IZRADI ZAVRŠNOG RADA: Božica Vuić, prof.

Petrinja, prosinac 2015.

SADRŽAJ

SAŽETAK	1
SUMMARY	2
UVOD	3
1. Malešnice	4
1.1. Uloga malešnica.....	4
1.2. Naziv malešnica.....	4
1.3. Podjela malešnica.....	4
1.4. Funkcija malešnica.....	5
2. Brzalice	6
2. 1. Jezik i igra.....	6
2.2. Brzalice kao oruđe za unapređenje govornih vještina.....	7
2. 3. Problemi sa glasom R.....	10
2. 3. 1. Vrijeme usvajanja glasa R.....	11
2.3. 2. Stupnjevi poremećaja glasa R.....	11
2.3. 3. Korekcija rotacizma.....	12
3. Dislalija	13
3. 1. Što je dislalija?.....	13
3. 2. Uzroci poremećaja glasa.....	13
3. 3. Oblici dislalije.....	14
4. Primjeri iz metodičke prakse	15
4.1. Tijek aktivnosti proveden u starijoj-predškolskoj skupini.....	15
4. 2. Rezultati istraživanja.....	16
4. 3. Tijek aktivnosti proveden u starijoj-predškolskoj skupini-fotografije.....	21
4. 4. Tijek aktivnosti proveden u predškolskoj skupini.....	24
4. 5. Rezultati istraživanja.....	25
4. 6. Tijek aktivnosti proveden u predškolskoj skupini-fotografije.....	28
ZAKLJUČAK	31
Literatura	32
Prilog 1	33

SAŽETAK

Brzalice uz uspavanke, bajalice, brojalice, razbrajalice, nabrajalice, tepalice, molitvice, pitalice, rugalice, zagonetke, pjesme za igru ili igralice i pjesme za kolo pripadaju skupini malešnica.

Brzalice su jezične igre koje postoje od davnih dana u svakom jeziku, a s naraštajima se samo nadopunjuju i preoblikuju. Kao i danas, stvarali su ih odrasli za djecu ili odrasli s djecom. Brzalica je kratka pjesma koja se izgovara/recitira u jednom dahu. Možemo reći da je to igra kojoj je cilj najčešće i najmanje triput zaredom točno izgovoriti zadanu brzalicu koja je (pre)zasićena pojedinim glasovima. Djeca ih vole jer su šaljive, a ako dođe do pogrešaka prilikom izgovaranja djeca se nasmiju te počinju iznova.

Brzalice su važne za razvitak govora, odnosno verbalnu komunikaciju. One oslobađaju dječji govor, potiču na govornu aktivnost, smanjuju govorne smetnje, motiviraju na kreativne govorne igre, pridonose pravilnom izgovoru pojedinih glasova, obogaćuju dječju spoznaju. Osim toga, brzalice izgrađuju dikciju, naglasak i intonaciju.

Ključne riječi: brzalice, malešnice, verbalna komunikacija

SUMMARY

Tongue twisters together with lullabies, incantations, rhymes and counting rhymes, prayers, mockings, riddles, game songs or games and songs for dancing in round belong to group of nursery rhymes.

Tongue twisters exist since ancient times but with time were supplemented and redesigned by many different generations. Like nowadays, they were created by adults for their children or even with their children. Tongue twister is a short song that is spoken in one breath. We can say that it is a game whose goal is to pronounce correctly given words at least three times in a row. Those words are satiated with individual voices. Children are fan of them due to their humour and if there is any pronunciation mistake, the children will laugh and start over.

The tongue twisters are important for speech development and therefore verbal communication. They released child's talk, encourage voice activity, reduce talking impediments, motivate the creative voice games, contribute to the proper pronunciation of individual votesand, enrich children's knowledge. Also, the tongue twisters build diction, accent and intonation.

Keywords: tongue twisters, nursery rhymes, verbal communication

UVOD

Tema ovoga završnog rada su „Brzalice u radu s djecom najstarije vrtičke skupine“. U prošlosti su brzalice bile jako popularne i često su služile kao zabava djeci i odraslima. Danas su brzalice skoro zaboravljene. Brzalice su jedne od vrsta malešnica koje stvaraju odrasli sami ili zajedno s djecom. Većina brzalica je šaljiva i djeca ih vole.

Odlascima na stručno pedagošku praksu na 3. godini primijetila sam kako sve više djece u odnosu na prve dvije godine stručno pedagoške prakse ima problema u izgovoru pojedinih glasova. Kroz razne aktivnosti koje sam provodila u mladim i starijim odgojnim skupinama spoznala sam da mnoga djeca izgovaraju loše, zamjenjuju ih ili uopće ne izgovaraju pojedine glasove.

Kroz brzalice ili kako ih još mnogi zovu, jezikolomke, djeca se igraju, vježbaju, zabavljaju te s vremenom ispravljaju svoje pogreške u izgovoru glasova.

Djeca najbolje uče kroz igru pa tako i učenje brzalice mora biti zanimljivo, maštovito, veselo i na kraju poticajno iskustvo koje će dijete pamtiti. Odgojitelji se stoga, kao i prije svake aktivnosti, moraju jako dobro pripremiti. Osim što je važna kvalitetna pisana priprava, vrlo je važno djeci ponuditi raznolike i bogate materijale te zanimljive, interaktivne aktivnosti.

Ovim završnim radom i provedenim istraživanjem želim se osvijestiti o realnim govornim poremećajima s kojima se susreću predškolci. Upravo iz tog razloga izabrala sam ih za temu završnog rada.

1. Malešnice

1.1. Uloga malešnica

Pučke dječje pjesme (malešnice) vrlo su stari oblik dječje književnosti koje se svakodnevno obnavljaju, proširuju, nadopunjuju. Upravo su malešnice prvi tekstovi s kojima se dijete susreće od ranoga djetinjstva, a i kasnije tijekom cijeloga odrastanja. Kako bi zadovoljili i poštivali djetetove potrebe, odrasli ulaze u njihov svijet te u bliskom dodiru s djetetom stvaraju razne šaljive, zanimljive, umirujuće i vesele pučke dječje pjesme. Malešnice se razlikuju od naroda do naroda. Svaki narod piše za sebe karakteristične i jedinstvene pjesme koje karakteriziraju i opisuju posebnosti i osjećaje naroda. Pučke dječje pjesme karakteristične su po tome što uvijek proizlaze iz igre i traže od djeteta da u njima aktivno sudjeluje povezujući riječi, pokrete te da aktiviraju što više osjetila.

1.2. Naziv malešnica

„Kao što se u svijetu za točno određenje narodne bajke često rabi njemački naziv *Marchen*, tako se za jasno značenje dječje pjesme nastale u dodiru odraslih i djece i prenošene usmenim putem do prvih zapisa upotrebljava engleski izraz *nursery rhymes*.“ (Crnković, 1998, 9)

Naziv „hrvatske pučke dječje pjesme“ Ivana Zovka prihvaćen je hrvatski izraz. On je 1897. g. u časopisu „Bršljan“ objavio 22 pjesme koje zove „dječjim pjesmicama“ te se taj izraz rabi kao inačica „hrvatske pučke dječje pjesme“ ili „hrvatske narodne dječje pjesme“.

1.3. Podjela malešnica

Ovisno o izvedbi ili postanku, malešnice su takva vrsta književnosti da uvijek moraju imati nekakvu funkciju. Ono što pomaže u smirivanju, uspavljivanju, ljuljanju, u obraćanju Bogu, zadirkivanju i ruganju, razvijanju mašte i sl. su zvuk, ritam, rima i slika.

U takvim pjesmama riječ razvija sliku koja ostvaruje zvuk i izravno je povezana s dodirrom i pokretom. Možemo reći da je u njima nonsens vrlo čest i dobrodošao. Upravo riječi koje nemaju smisla i svoje značenje djeci su najzanimljivije i brzo ih zapamte (osobito ako uz njih osmislimo neki pokret).

Nursery rhymes svugdje u svijetu dijele se u svoje podvrste, pa tako i pučke dječje pjesme imaju uobičajene nazive. Uglavnom se one dijele na: brojalice, razbrajalice, nabrajalice, bajalice, uspavanke, tepalice, molitvice, pitalice, rugalice, zagonetke, igralice, pjesme za kolo, cupkalice, hincalice, izmišljalice, zamišljalice, oponašalice, dodirivalice, nagomilavalice te brzalice o kojima će u idućoj cjelini biti više riječi.

1.4. Funkcija malešnica

„Utjecaj motorike na razvoj govora, posebno utjecaj koji fina motorika šake ima na govor, od nesumnjivoga je značenja i za pedagošku praksu, napose za rad s djecom od rođenja do polaska u školu. (Velički, Katarinčić, 2011, 26)

U odgojnim ustanovama igre prstima imaju važnu ulogu pa su se zbog toga one zadržale i do današnjih dana. Poznati pedagog Friedrich Frobel 1883. godine objavio je knjigu pod naslovom *Mutter – und Koselieder s podnaslovom Dichtung und Bilder zur edlen Pflege des Kindheitslebens*. On je pedagog, a zatim pjesnik od kojega možemo naučiti koješta o strukturi igara prstima. U svojoj knjizi na slikovit način opisao je razne igre prstima, koje je opisao kroz šest aspekata. Podijelio ih je na sljedeći način:

- a) **Emocionalni aspekt** – osmisliti ciljeve i metodičke postupke koji uveseljavaju djecu
- b) **Motorički aspekt** – zahtjevaju brze pokrete, suprotne pokrete, povezane pokrete, pokreti koji zahtjevaju određeni redoslijed prstiju
- c) **Senzorički aspekt** – motorika ruku, osjetilo za vid, koordinacija oko-ruka
- d) **Kognitivni aspekt** – tekst pjesme koja se izvodi uz igru prstima djeluje izravno na dječje iskustvo koje dijete u stvarnosti mora proživjeti
- e) **Neuropsihološki aspekt** – koordinacija lijeve i desne ruke: paralelan položaj ruku, poticanje pokreta dominantne i nedominantne ruke, prelaženje središnje linije tijela
- f) **Jezični aspekt** – smisljeno korištenje malešnica, a to se odnosi na: intonaciju, ritam, tempo, pauze odnosno na verbalne vrednote govorenoga jezika. (Pavlečić-Franić, 2005.) Na taj način djeca koriste različite modulacije glasa, pamte redoslijed riječi, bogate rječnik

2. Brzalice

2. 1. Jezik i igra

„Igra ima specifičnu ulogu u humanoj ontogenezi. U njoj dijete aktivno angažira sve svoje mogućnosti, te sa zadivljujućom sigurnošću pronalazi one igre koje anticipiraju njegov psihički i tjelesni razvoj“. (Duran, 2011, 23)

Najprirodnija djetetova aktivnost je igra. Kroz igru djeca istražuju svijet oko sebe te otkrivaju njegove mogućnosti. Igra je primarni način učenja o sebi, drugima i okolini; poznata je svoj djeci, univerzalna i bitan je dio odrastanja i formiranja vlastite osobnosti. Djetinjstvo bez igre definitivno je nezamislivo.

Učenje predškolske djece najefikasnije će biti kroz igru. Djeca predškolske dobi najveći dio svojega vremena provode igrajući se individualno, u paru te manjim ili većim grupama. Kroz igru djeca istražuju svijet oko sebe putem pokušaja i pogrešaka; proučavaju, eksperimentiraju različitim materijalima, sredstvima, zvukovima. Za djecu predškolske dobi igra je jako ozbiljna aktivnost putem koje rješavaju probleme i dolaze do vlastitih zaključaka.

Igra je aktivnost u kojoj postoje pravila. Možda nam se igra „*mame i tate*“ čini kao najjednostavnija igra, no ona također ima pravila. Djeca prije same igre odrede svoje uloge, zadaće i odgovornosti.

Povezanost igre i jezika postoji još od najranije djetetove dobi. Komunikacijom roditelja i malog djeteta, dijete se upoznaje s jezičnim igrama. „Kao što je već rečeno, i jezične se igre, kao i sve druge igre, uvijek, čak i kad to nije vidljivo na prvi pogled, igraju prema unaprijed utvrđenim pravilima. Takav stav proizlazi iz uvjerenja da je ludička, dakle igriva upotreba jezika, ljudima svojstvena od najranijih vremena te da je uživanje u jezičnim igrama uživanje u kreativnosti, ali i mnogo više od toga – to je uživanje u prekoračivanju granica, u svladavanju sbe i drugoga, onoga što nam je još do jučer bilo nesavladivo. „ (Peti-Stantić, Velički, 2008, 6)

2.2. Brzalice kao oruđe za unapređenje govornih vještina

Narodne brzalice dio su folklora, dječje igre te usmene i govorne tvorevine. Brzalice predstavljaju jednu od usmenih govornih tvorevina koje su zabavne za recitiranje te za razvoj i napredak dječjeg govornog i jezičnog aspekta. Njih karakteriziraju riječi koje su slične jedna drugoj u zvučnom skupu sa sličnim glasovima. Kreirane su i osmišljene tako da dođe do pogreške u izgovoru, odnosno da se njihovim vježbanjem te pogreške isprave.

Logopedi koriste brzalice kao metodu pomoći djeci, ali i odraslima koji se susreću sa govorno-jezičnim poteškoćama. Brzalice su također korisne za razvoj auditivnoga razlikovanja pojedinih fonema, za pravilan izgovor pojedinih glasova, za razvijanje tečnoga izgovora (dobar ritam i tempo govora) te pravilno disanje.

Brzalice se mogu koristiti u svrhu razvoja govora i to postupno uz vježbanje:

- recitirati brzalicu polako kako bi njezino razumijevanje bilo što jasnije
- učenje brzalice napamet
- ponavljanje brzalice što je brže moguće sve dok recitiranje iste bar tri puta bez pauze ne bude savršeno

Kod većine glasova važno je da dijete ima razvijenu logomotoriku, odnosno da ima dobru pokretljivost govornih organa. Prije izvođenja samih brzalica važno je napraviti uvodne vježbe kojima će se razgibati govorni organi, kao što su sljedeće vježbe:

([www.vrtic-tresnjevka.zagreb.hr/POTICANJE JEZICNO GOVORNOG RAZVOJA.pdf](http://www.vrtic-tresnjevka.zagreb.hr/POTICANJE_JEZICNO_GOVORNOG_RAZVOJA.pdf))

1. vježba

Isplaziti jezik van i pokušati vrhom dodirnuti nos

2. vježba

Kružno oblizati usne (prvo u jednu pa u drugu stranu)

3. vježba

Otvoriti usta i pomicati jezik iz lijevoga u desni kut i obrnuto

4. vježba

Umotati jezik prema gore, iza gornjih zuba

Nakon uvodnih vježbi, ispred ogledala zajedno s djecom možemo vježbati pojedine glasove. Na početku, to su najjednostavnije vježbe u kojima se pojedinom glasu pridružuje samoglasnik; npr. LA, LE, LI, LO, LU.

Nakon prve vježbe glasa sa samoglasnicima, slijede vježbe u kojima je „problematični“ glas na početku, zatim u sredini te na kraju riječi; npr. glas L na početku riječi: lakat, glas L u sredini riječi: golub, glas L na kraju riječi: bicikl.

Brzalica prezasićena glasom R

Ture bure valja,

ture bure gura.

Brže ture bure valja,

nego ture bure gura.

Ture bure gura,

bula bure valja.

Bolje ture bure gura,

nego bula bure valja.

Brzalica prezasićena glasom Č, Ć, Dž i Đ

Čiči čuču čočo čar,

Cestom ide dimnjačar

Džadža džudžu džodžo džin,

Pjeva pored vode mlin.

Điđi đudu dođo đak,

Puhnua je vjetar lak.

Ćaća ćići ćočo ćuk,

Iščašila muha kuk.

Brzalica prezasićena glasom L

Blago oblaku,
Plovi polako
Blago golubu
Leti daleko,
Blago delfinu
Pliva uokolo,
Blago blatu
Blati naokolo,
Blago Vladi
Stigla Danijela,
Izdaleka došla
Poklon donijela.

Brzalica prezasićena glasom Š

Na štriku se suši šosić.
Suši se, suši se šosiću moj!

Brzalica prezasićena glasom P

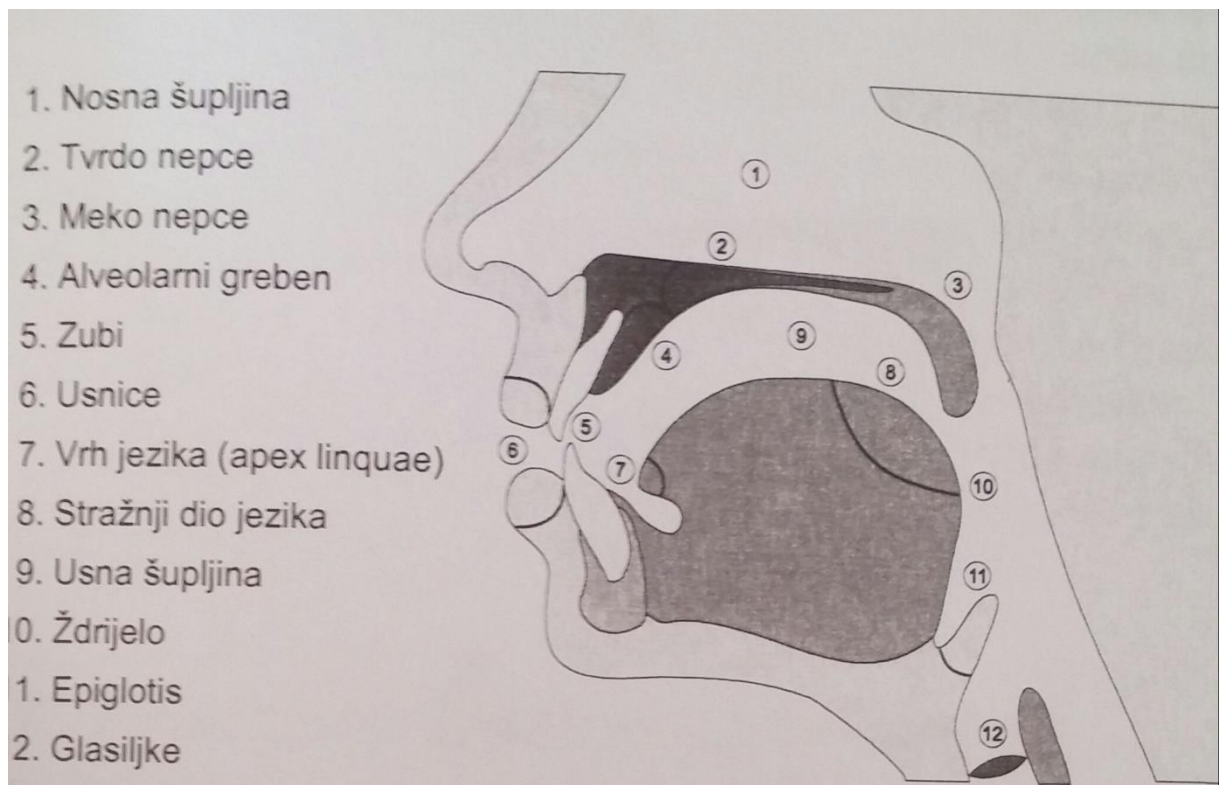
Pleti Petre, Petru petlju.
A to znači:
Lijepo sjedi,
u tri dana jednom jedi.
Pazi da se ne zapetljaš
dok tu petlju ne ispetljaš!
Petar Petru pleo petlju.
A to znači:
da je sjeo
da tri dana nije jeo,
da se Petar strašno smeo
dok je Petru petlju pleo.
Dok je petlju ispetljao,
Sav se u nju zapetljao.

„Takvi prezasićeni tekstovi pružaju mogućnost da se u što kraćem vremenu što češće izgovori određeni glas, naglasak, oblik, sintagma. U manjim cjelinama (dvije-tri rečenice) moguća je gotovo potpuna zasićenost, ali ne valja za njom težiti pod svaku cijenu, jer su zasićeni tekstovi i onako konstrukcija koja se u prirodnoj govornoj situaciji gotovo i ne javlja – pa pretjerujući dospijevamo u položaj izvođača smiješnih jezičnih akrobacija.“ (Težak, 1979, 31)

2. 3. Problemi sa glasom R

Postoji mogućnost da poremećen može biti izgovor jednog glasa ili skupine glasova, a jedan od češćih je izgovor glasa /r/.

Rotacizam ili poremećaj izgovora glasa /r/ susrećemo u svim dobnim skupinama. Rotacizam možemo prepoznati ako dijete izostavlja, izmjenjuje i izobličuje izgovor glasa /r/. Oblici poremećaja variraju ovisno o dobi i čimbenicima poput kratkog jezika, slabo pokretljivog jezika, sraštene jezične resice, visoko gotskog nepca te poremećenom funkcijom slušanja

Slika 1. Stilizirani prikaz anatomije artikulacijskih organa (Zorić, Pavičić Dokoza, 2007, 13)

„Mjesto artikulacije je položaj gdje se artikulacijski organi najviše međusobno približavaju tvoreći tako glas. Prema mjestu artikulacije, glasovi /r i /l/ su nadzubni ili alveolarni ili, još bolje, apikoalveolarni jer se pri izgovoru glasa /r/ vrh jezika približava i udara u alveole proizvodeći vibracije.“ (Zorić, Pavičić Dokoza, 2007, 12)

2.3.1. Vrijeme usvajanja glasa R

Pravilni izgovor glasa /r/ javlja se malo kasnije nego drugi glasovi jer zahtijeva složenije motoričke izvedbe. Većina djece glas /r/ počinje izgovarati oko treće do četvrte godine. S navršenom četvrtom godinom djeca bi trebala potpuno ispravno izgovarati glas /r/. Vuletić, D. (1990.) je sa studentima Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta utvrdila da postoje razlike između dječaka i djevojčica u razvoju izgovora.

„Na temelju nađenih razlika prema spolu Vuletić (1990.) napominje da logoped mora imati na umu da su djevojčice u dobi između 3,5 i 4,5 godine nešto naprednije u općem razvoju izgovora, a da se te razlike protežu do pet godina za glas /r/, i to kako vokalski tako i konsonantski.“ (Zorić, Pavičić Dokoza, 2007, 15)

2.3.2. Stupnjevi poremećaja glasa R

Poremećaj glasa /r/ može se javiti u tri stupnja i to kao: omisija, supstitucija i distorzija.

Omisija: potpuni izostanak glasa /r/ u govoru. Kaže se da je to nečujna realizacija glasa. Dijete ostavlja prazninu na mjestu u riječi gdje se nalazi glas /r/. Ono je svjesno kako bi na tom mjestu trebalo biti /r/, no još ga nije u mogućnosti izgovoriti.

Primjeri: trava-taava, mrav-maav, truba-tuuba

Supstitucija: glas /r/ zamjenjuje se prijelaznim glasovima /v/, /l/ i /j/.

Primjeri: motor-motov, krastavac-kjastavac, zora-zola

Distorzija s obzirom na artikulacijsko stanje distorzija može biti prednja i stražnja. U prednje oblike ubrajaju se: bilabijalne, nedovoljno vibrantne, nevibrantne i lateralne, a u stražnje se ubrajaju: guturalna, dorzalna (vibracije se ostvaruju hrptom jezika) te uvularna (realizirana je vibracijama resice-uvule). „Za razliku od prednjih distorzija koje su češće u dječjoj dobi i uklanjaju se lakše, stražnje distorzije obično se susreću u odrasloj dobi, iako ih nalazimo i kod djece i znatno se teže ispravljaju.“ (http://prosano.hr/?page_id=232)

2.3. 3. Korekcija rotacizma

Prije svega, dijete mora slušno opažati zvukove iz okoline (zvuk usisavača, motora, grmljavine). Također, moramo dati djetetu mogućnost da se gleda u ogledalo prilikom vježbanja kako bi zapazio položaj i kretanje jezika. Svrha vježbi je da pouče dijete da svjesno kontrolira rad svojih govornih organa. Možemo reći da postoje tri faze u korekciji rotacizma.

1. faza: Stvaranje ispravnoga položaja artikulatora
2. faza: Stvaranje vibracija vrška jezika
3. faza: Stvaranje vibracije

„Vježbe za svakog pojedinca trebaju biti vođene i usmjeravane tako da postupno dovedu do pripremljenosti jezika za izvođenje potrebnih vibracija. Samo motorički pripremljen vrh jezika omogućit će pojedincu postizanje ispravnog izgovora glasa /r/. (Zorić, Pavičić Dokoza, 2007, 22)

3. Dislalija

3. 1. Što je dislalija?

Dislalija (dyslalia) je poremećaj izgovora glasova u djece. Djeca bi u određenoj dobi već trebala izgovarati pojedine glasove, ali ne mogu zbog mnogobrojnih razloga na koje roditelji i odgajatelji trebaju obratiti veliku pozornost. To je najučestaliji govorni poremećaj u općoj populaciji djece. Neki se roditelji zavaravaju misliju da će se to samo ispraviti. Nažalost, u većini slučajeva, to se ne događa. Važno je na vrijeme uočiti poremećaj izgovora i djelovati na njegovo ublažavanje i uklanjanje.

3. 2. Uzroci poremećaja glasa

„Sve poremećaje glasa možemo uvjetno podijeliti na organske i funkcionalne. Glasovna patologija, nastala kao posljedica anatomskih promjena ili kroničnih upalnih procesa u organima odgovornim za proizvodnju glasa, smatra se organskom. Funkcionalnima zovemo poremećaje nastale uglavnom kao posljedica neispravne upotrebe i loše higijene glasa.“ (Posokhova, 1999, 92)

Izgovor glasova podijeljen je u 7 skupina, a to su:

- a) **Sigmatizam** – poremećaj izgovora glasova *s/z/c/š/ž/č/ć/đ/dž*
- b) **Rotacizam** – poremećaj izgovora glasa *r*
- c) **Lambdacizam** – poremećaj izgovora glasa *l*
- d) **Kapacizam i gamacizam** – poremećaj izgovora *k* i *g*. Glas *k* najčešće se zamjenjuje sa *t*, a glas *g* sa glasom *d*.
- e) **Tetacizam i deltacizam** – poremećaj izgovora *t* i *d*
- f) **Tetizam** – poremećaj izgovora kada veći broj suglasnika prelazi u *t* ili *d*
- g) **Etacizam** – poremećaj izgovora glasa *e*

3. 3. Oblici dislalije

Razlikujemo 3 oblika dislalije:

Omisija – izostanak jednog ili više glasova (npr. dijete umjesto riba kaže iba)

Supstitucija – zamjena jednog ili više glasova drugim (npr. dijete umjesto ruka govori juka)

Distorzija – pogrešno izgovaranje glasa ili skupine glasova (to znači da djeca izgovaraju sve glasove ali je njihov izgovor drugačiji od uobičajenog)

Ova tri oblika dislalije mogu se javiti kao sustavne i nesustavne pogreške. Kada dijete uvijek na isti način radi određenu pogrešku radi se o sustavnim pogreškama, a kada dijete nesustavno, ne uvijek i ne na isti način radi se o nesustavnim pogreškama.

Tablica 1. Prikaz ispravnog izgovora glasova u odnosu na dob

ISPRAVAN IZGOVOR GLASOVA U ODNOSU NA DOB				
(tolerancija na neispravan govor)				
GODINE	0-3	3-5	4-5	5-5,5
GLASOVI	a, e, i, o	nj	s, z, c, l, lj	š, ž, č, ć
	u, p, b, t			dž, đ, r
	d, k, g, m			
	n, j, f, v			
	h, l			

4. Primjeri iz metodičke prakse

4.1. Tijek aktivnosti proveden u starijoj-predškolskoj skupini

Dana 24. studenog provela sam istraživačku aktivnost u starijoj-predškolskoj skupini u DV *Žirek*. U skupinu sam došla u 8:00 h. Odgojiteljice skupine su Gordana Mikulčić i Sanja Zlodi. Iz imenika koji su mi dale da pogledam, pročitala sam kako je u skupinu upisao 26 djece; od toga 15 djevojčica i 11 dječaka. Na dan kada sam provodila aktivnost bilo je prisutno 18 djece; od toga 11 djevojčica i 7 dječaka.

Ulaskom u skupinu prvo sam se upoznala s djecom. Predstavila sam im se, a oni su me vrlo znatiželjno pitali zbog čega sam došla. Tihim glasom sam im rekla kako sam im nešto pripremila nakon što pojedu doručak koji dolazi u 9:30 h. Doručak su pojeli brže nego obično. Djeca su mi pomogla da stolce posložimo u veliki krug kako bismo se svi međusobno vidjeli i čuli. S djecom sam se upoznala tako što sam pokucala na njihov stolac i upitala „Živi li ovdje netko?“. Tijekom upoznavanja djeca su se opustila, bila su još otvorenija i spremna za upoznavanje s nečim novim. Nakon upoznavanja, provela sam tjelovježbu od desetak minuta. Kada sam se dobro upoznala s djecom i razgibali se, postavljala sam im ova pitanja:

- Zna li vi djeco što je to pletenje? (Noa: „To je isto kao i šivanje.“; Tara: „To je šivanje sa debelim koncem.“)
- Plete li nečija baka kapu, šal, rukavice ili nešto drugo? (Eugen: „Moja baka plete toplu vestu.“; Laura: „Moja baka plete papuče braci i meni. One za zimu, jako tople.“)
- Zna li vi djeco što je to petlja? (Fran: „Petlja je na mojim tenisicama.“; Lorena: „Ja sam jednom zapetljala špagu koju mi je tata dao.“)
- Zna li djeco što je to brzalica? (Tomislav: „To je sigurno nešto jako brzo... možda i najbrže.“; Dora: „Ja mislim da je brzalica neka igračka.“)

Nakon pitanja i dobivenih odgovora, djeci sam rekla kako nisam došla sama već sa svoja dva prijatelja koji se zovu Petar i Petar. Ta moja dva prijatelja su ginjoli lutke. Nakon što sam ih izvadila iz kutije u kojoj su spavali nastalo je oduševljenje. Gotovo su se sva djeca htjela upoznati s mojim prijateljima pomoćnicima. Nakon što su se djeca vratila na svoje stolce, pokazala sam im kako jedan Petar ima pletenu kapu, a drugi Petar ima končanu kapu. Kada su vizualno dobili primjer i opipali te dvije kape, brzo su shvatili razliku između šivanja i pletenja. Dok su kapice prolazile kroz

dječje ručice u krug, ravnom intonacijom i srednjim intenzitetom kao laganim ritmom izgovorila sam brzalicu „Petar Petru plete petlju.“. U trenutku kada sam izgovarala brzalicu, pridobila sam pažnju djece koja su bila bliža meni. Pogledali su me zbunjeno, a onda sam ponovila brzalicu još jednom, malo glasnije. Tada sam dobila pažnju cijele skupine. Tražili su da ju opet ponovim te se smijali. Nakon što sam brzalicu ponovila tri puta, pozvala sam djecu da je izgovore zajedno sa mnom. Tijekom zajedničkog izgovaranja već sam čula pogreške u izgovaranju pojedinih riječi. Djeca su i sama shvatila i osvijestila da su krivo izgovorila te ih je to navelo na iskreni smijeh. Moram naglasiti kako nije bilo međusobnoga ruganja.

Nakon igre u krugu, zamolila sam djecu da vrate svoje stolce za stol kako bi im mogla pokazati što sam još donijela. Svakom djetetu dala sam po jednu „veselu žicu“ od koje su oni morali napraviti svoje petlje. Dok su od žice izrađivali narukvice, prstene, kugle ili nešto drugo trebali su izgovarati brzalicu koju smo naučili. Djeca su bila vrlo kreativna te nisam htjela prekidati tu aktivnost. Djevojčica Laura i Mia same su se ponudile da mi pokažu kako znaju zavezati vezice na svojim tenisicama koje su radile sa svojim odgojiteljicama. Bez najave na drugi stol stavila sam plakat, slova i olovke. Na lijevoj strani plakata nalazilo se sedam sličica izrezanih iz časopisa, a na drugoj strani velikim tiskanim slovima napisani su nazivi tih predmeta sa sličica. Naziv koji pripada pojedinoj sličici ne nalazi se u istoj ravnini kao i sličica. Stoga su djeca prvo morala imenovati predmet na sličici i zatim slovkanjem pronaći njegov naziv i spojiti ga običnom olovkom. Kada su spojili naziv predmeta i sličicu, djeca su trebala slovima koja sam izrezala napisati ime predmeta. Ispod naziva svakog predmeta bilo je jednako crtica koliko slova je imao taj predmet.

4. 2. Rezultati istraživanja

Nakon svih aktivnosti, imala sam individualan pristup istraživanju sa svakim djetetom. Odgojiteljica Gordana slala mi je jedno po jedno dijete s kojim sam prvo malo popričala, a zatim sam mu ponovila brzalicu „Petar Petru plete petlju“ te sam od njega tražila da ju ponovi tri puta zaredom. Od ravnateljice Sandre Crnić dobila sam dopuštenje za fotografiranje i snimanje glasa svakog djeteta.

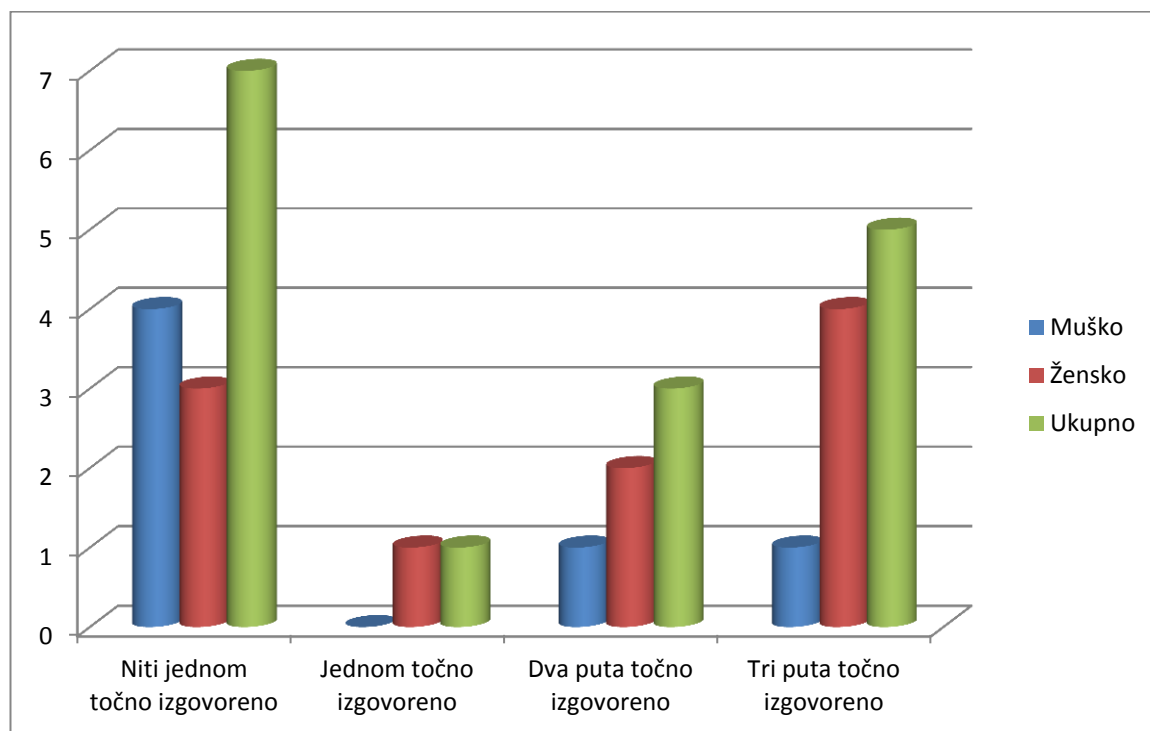
Tablica 2. Prikaz rezultata točno izgovorene brzalice za stariju-predškolsku skupinu

STARIJA-PREDŠKOLSKA SKUPINA							
BRZALICA: „PETAR PETRU PLETE PETLJU“							
Redni broj	Ime	Dob(god.)	Spol	Niti jednom točno izgovoreno	Jednom točno izgovoreno	Dva puta točno izgovoreno	Tri puta točno izgovoreno
1.	Laura	5	Ž	•			
2.	Marcela	5	Ž				•
3.	Tara	5	Ž				•
4.	Mia	5	Ž				•
5.	Dario	6	M	•			
6.	Leon	6	M	•			
7.	Lorena	6	Ž	•			
8.	Tomislav *	5	M				
9.	Fran	5	M	•			
10.	Dora	5	Ž			•	
11.	Mark	6	M	•			
12.	Izabela	4	Ž	•			
13.	Nola	5	Ž				•
14.	Eugen	6	M				•
15.	Noa	5	M			•	
16.	Lana	5	Ž		•		
17.	Iva	5	Ž			•	

*Odbija surađivati

STARIJA-PREDŠKOLSKA SKUPINA

BRZALICA: „PETAR PETRU PLETE PETLJU“

Grafikon 1. Prikaz rezultata točno izgovorene brzalice za stariju-predškolsku skupinu

Dobiveni rezultati pokazuju kako su djevojčice te koje su bile spretnije u izgovaranju brzalice. Od 11 djevojčica, 4 su izgovorile sva 3 puta točno, 2 djevojčice izgovorile su 2 puta točno, 1 djevojčica izgovorila je jednom točno, a samo 3 djevojčice ni jednom nisu točno izgovorile. Od ukupno 7 dječaka koliko ih je bilo prisutno taj dan, samo je jedan izgovorio brzalicu sva tri puta točno. Jedan dječak točno ju je izgovorio 2 puta, dok su čak četvorica dječaka sva 3 puta netočno izgovorilo brzalicu. Dječak Tomislav nije htio surađivati i njegova je volja uvažena.

Tablica 3. Prikaz rezultata ispravno izgovorenog glasa /r/ i /lj/ za stariju-
predškolsku skupinu

STARIJA-PREDŠKOLSKA SKUPINA					
BRZALICA: „PETAR PETRU PLETE PETLJU“					
Redni broj	Ime	Dob(god.)	Spol	Ispitanik ne izgovara glas /r/	Ispitanik ne izgovara glas /lj/
1.	Laura	5	Ž		•
2.	Marcela	5	Ž		
3.	Tara	5	Ž		
4.	Mia	5	Ž		
5.	Dario	6	M		
6.	Leon	6	M		
7.	Lorena	6	Ž		
8.	Tomislav*	5	M		
9.	Fran	5	M		
10.	Dora	5	Ž		
11.	Mark	6	M		
12.	Izabela	4	Ž	•	
13.	Nola	5	Ž		
14.	Eugen	6	M		
15.	Noa	5	M		
16.	Lana	5	Ž		
17.	Iva	5	Ž		

*Odbija surađivati

Ova tablica pokazuje nam koliko ispitanika nije moglo izgovoriti glas /r/ i glas /lj/. Rezultati su odlični jer samo jedna djevojčica od ispitanih nije mogla izgovoriti glas /r/ i samo jedna djevojčica nije mogla izgovoriti glas /lj/.

Djevojčica Laura glas /lj/ zamjenjuje glasom /r/ → petlju – petru

Djevojčica Izabela glas /r/ zamjenjuje glasom /j/ i glasom /lj/ → Petar – Petaj; Petru - Petlju

Rezultati istraživanja u ovoj grupi pokazuju kako djeca obzirom na svoju dob odlično govore i odlično se izražavaju. Primijetila sam kako je samo 1 od 6 predškolaca u skupini točno izgovorio brzalicu sva tri puta te kako pojedini petogodišnjaci iz skupine mogu stati uz bok predškolicima. Također, pojedini petogodišnjaci bolje se izražavaju i bili su puno spretniji u izgovaranju brzalice od predškolaca.

4. 3. Tijek aktivnosti proveden u starijoj-predškolskoj skupini - fotografije

Slika 2. Tjelovježba

Slika 3. Upoznavanje

Slika 4. Upoznavanje s Petrom i Petrom

Slika 5. Djeca rade petlje

Slika 6. Djevojčica Mia veže vezicu

Slika 7. Djevojčica Laura veže vezicu

Slika 8. Rad na plakatu

4. 4. Tijek aktivnosti proveden u predškolskoj skupini

Predškolsku skupinu posjetila sam 26. studenog, također u DV *Žirek*. U skupinu sam došla u 8:00 h. U jutarnjoj smjeni dočekala me odgojiteljica Arijana. U imeniku sam pročitala kako je u grupu upisano 25 djece, od toga je 11 djevojčica i 14 dječaka. Na dan aktivnosti i istraživanja prisutno ih je bilo 17, od toga 6 djevojčica i 11 dječaka.

Ulaskom u skupinu pozdravila sam odgajateljicu i djecu. Samo 3 djevojčice došle su me pozdraviti i zagrliti. Ostala djeca samo su me pogledala i nastavila sa svojim aktivnostima po raznim centrima. Nakon što sam doručkovala s njima za stolom, počela su me prihvaćati i razgovarati samnom.

Kada sam im rekla da sam i nešto donijela malo su se više zainteresirali i počeli su biti znatiželjni. Zajedno smo posložili stolce u krug i počelo je upoznavanje. Kako je upoznavanje teklo tako su djeca bila sve opuštenija i otvorenija. Nakon upoznavanja kratko smo se razgibali uz pjesmu „Hokey Pokey“ kako su me djeca tražila. Rekla sam im kako sam sada ispunila njihovu želju i da je sada red na njima da oni ispunjavaju moje želje. S oduševljenjem su prihvatili moj prijedlog. Ovoj skupini postavljala sam ista pitanja kao i u starijoj-predškolskoj skupini, ali sam dobila potpuno drugačije odgovore.

- Zna li vi djeco što je to pletenje? (Tena: „Pletenje je zanat.“; Marko: „To je šivanje sa vunom.“)
- Plete li nečija baka kapu, šal, rukavice ili nešto drugo? (Monica: „Mene ne plete baka nego mama. Napravila mi je crvenu haljinu i kapu.“; Ivan: „Moja baka plete slike, zimske čarape i rukavice mojoj seki.“)
- Zna li vi djeco što je to petlja? (Anja: „Petlja je kada se nešto zapetlja u čvor i više se ne može otpetljati pa moraš baciti u smeće.“; Dan: „Petlja je kada moja seka meni zaveže tenisice tako da ih ja više ne mogu odvezati pa onda moram zvati mamu.“)
- Zna li djeco što je to brzalica? (Tamara: „Možda neka brza životinja?“; Gregor: „Brzalica je nešto kaj ćeš nam ti sada reći.“)

Nakon postavljenih pitanja zavladao je kratka tišina. Baš onakva kakvu sam i htjela. Djeca su željno čekala što ću dalje raditi, a kada sam iz kutije izvadila svoja dva prijatelja potpuno su se obradovala. Svi su se htjeli rukovati s Petrom i Petrom. Djeca su mi odmah rekla kako i oni u grupi imaju Petra. Petar iz njihove grupe vrlo

je povučen i sramežljiv. Dok je trajalo upoznavanje s lutkama, počela sam izgovarati brzalicu. Djeca su mi odmah rekla da ponovim glasnije, a već nakon trećeg puta zajedno sa mnom htjeli su se igrati i natjecati tko će bolje izgovoriti. Nakon zajedničke igre u krugu zajedno s djecom vratila sam stolce za stolove te sam im podijelila istu žicu kao i u skupini prije. Također su prilikom savijanja u različite objekte izgovarala brzalicu koju smo zajedno naučili. U ovoj skupini bilo je više zainteresiranih za plakat sa sličicama i slovima. U ovoj aktivnosti zadržali su se duže vrijeme nego starija-predškolska skupina.

4. 5. Rezultati istraživanja

Kao i u starijoj-predškolskoj skupini, nakon provedenih aktivnosti, individualno sam razgovarala sa svakim djetetom te ih snimila snimačem glasa. Također sam im prvi put jednom ja ponovila brzalicu „Petar Petru plete petlju“, a zatim sam od njih tražila da mi ju ponove tri puta zaredom.

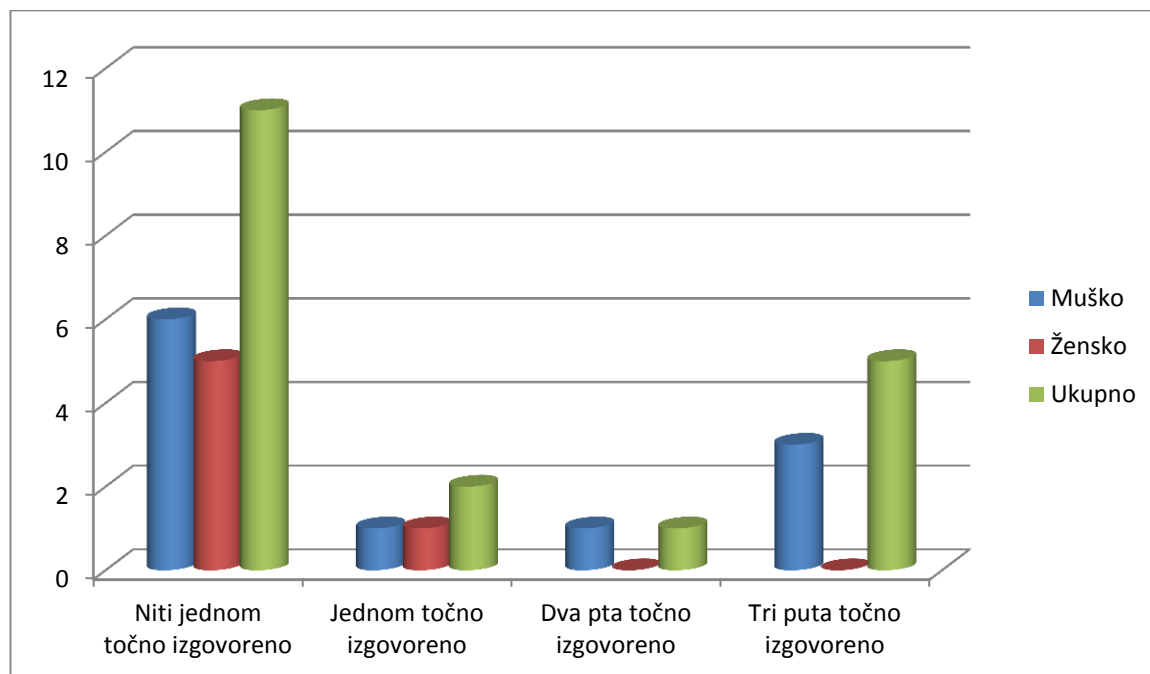
Tablica 4. Prikaz rezultata točno izgovorene brzalice za predškolsku skupinu

PREDŠKOLSKA SKUPINA							
BRZALICA: „PETAR PETRU PLETE PETLJU“							
Redni broj	Ime	Dob(god.)	Spol	Niti jednom točno izgovoreno	Jednom točno izgovoreno	Dva puta točno izgovoreno	Tri puta točno izgovoreno
1.	Monica	6	Ž	•			
2.	Tena	6	Ž	•			
3.	Paula	6	Ž	•			
4.	Tamara	6	Ž	•			
5.	Anja	6	Ž		•		
6.	Ervin	6	M			•	
7.	Josip H.	5	M	•			

8.	Dan	5	M	•			
9.	Josip M.	6	M		•		
10.	Marko	6	M				•
11.	Gregor	6	M				•
12.	Petar	6	M	•			
13.	Andrej	6	M	•			
14.	Ivan	6	M				•
15.	Luka	6	M	•			
16.	Marta	6	Ž	•			
17.	Mata	6	M	•			

PREDŠKOLSKA SKUPINA

BRZALICA: „PETAR PETRU PLETE PETLJU“

Grafikon 2. Prikaz rezultata točno izgovorene brzalice za predškolsku skupinu

Rezultati u ovoj skupini lošiji su nego rezultati dobiveni u starijoj-predškolskoj skupini. Dječaci u predškolskoj skupini bili su bolji od djevojčica. Od 11 dječaka

koliko ih je ispitanih, njih trojica sva 3 puta točno su izgovorili brzalicu, 1 dječak točno je izgovorio brzalicu 2 puta, 1 dječak točno je izgovorio brzalicu 1 put, a 6 dječaka nije uspjelo ni jednom točno izgovoriti zadanu brzalicu. Od 6 ispitanih djevojčica ni jedna nije brzalicu izgovorila sva tri ili dva puta točno, jedna djevojčica izgovorila je jednom točno zadanu brzalicu, a čak 5 djevojčica nije uspjelo izgovoriti ni jednom zadanu brzalicu.

Tablica 5. Prikaz rezultata ispravno izgovorenog glasa /r/ i /lj/ za predškolsku skupinu

STARIJA-PREDŠKOLSKA SKUPINA					
BRZALICA: „PETAR PETRU PLETE PETLJU“					
Redni broj	Ime	Dob(god.)	Spol	Ispitanik ne izgovara glas /r/	Ispitanik ne izgovara glas /lj/
1.	Monica	6	Ž		
2.	Tena	6	Ž		•
3.	Paula	6	Ž		
4.	Tamara	6	Ž		
5.	Anja	6	Ž		
6.	Ervin	6	M		
7.	Josip H.	5	M	•	•
8.	Dan	5	M		•
9.	Josip M.	6	M		
10.	Marko	6	M		
11.	Gregor	6	M		
12.	Petar	6	M		
13.	Andrej	6	M		•
14.	Ivan	6	M		
15.	Luka	6	M	•	
16.	Marta	6	Ž		
17.	Mata	6	M		

Predškolska skupina, također je lošija i u izgovaranju glasova /r/ i /lj/. Dvojica dječaka u skupini ne mogu izgovoriti glas /r/, dok jedna djevojčica i čak 3 dječaka ne mogu izgovoriti glas /lj/.

Djevojčica Tena glas /lj/ zamjenjuje u glas /j/ → petlju – petju

Dječak Josip H. glas /r/ ili izostavlja ili ga zamjenjuje glasom /j/ te glas /lj/ zamjenjuje u glas /j/ → Petar - Petaj; Petru – Petu; petlju – petju

Dječak Dan glas /lj/ zamjenjuje u glas /j/ → petlju – petju

Dječak Andrej izostavlja glas /lj/ → petlju – petu

4. 6. Tijek aktivnosti proveden u predškolskoj skupini - fotografije

Slika 9. Motor dječaka Gregora

Slika 10. Dječje petlje

Slika 11. Zajedničko rješavanje plakata 1

Slika 12. Zajedničko rješavanje plakata 2

ZAKLJUČAK

Ovom temom završnog rada približila sam brzalice sebi osobno, djeci, ali i odgojiteljima. Brzalica je vrsta malešnica koja potiče dijete na govornu aktivnost. Osim što aktivnost brzalicama može biti jedna zabavna i zanimljiva igra, brzalice su jako dobar način svladavanja pojedinih glasova. U razvijanju kulture govora brzalice mogu biti predložak za gramatičko-pravogovorne vježbe, svladavanje gramatičkih i ortopetskih problema te način provjeravanja vlastitih stvaralačkih sposobnosti. Kao i kroz svaku igru, tako i kod brzalica, djeca bogate svoj rječnik, oslobađaju se te privikavaju na kolektivne igre. Brzalica može biti jedna jako dobra kolektivna igra ako se naprave zanimljivi poticaji i materijali i na taj način djeca provjeravaju vlastite stvaralačke sposobnosti te vlastiti udio u kolektivnom stvaralaštvu. Prilikom izgovaranja brzalice, mogu se koristiti različiti instrumenti poput udaraljki ili zvečki. Osim što se brzalica izgovara, ona se može crtati, pjevati ili modelirati.

Nakon provedenoga istraživanja uočila sam da je starija-predškolska skupina znatizeljnija, otvorenija, spremna na učenje novih stvari te na kraju i rezultatima bolja od predškolske skupine.

Na kraju ovoga rada, postala sam svjesnija koliko su brzalice dobre i vrlo potrebne u radu s predškolskom djecom. Sigurno ću ih koristiti što je više moguće kako bi djeca svladala pojedine glasove kroz igru i zabavu bez opterećenja i „zadaća“.

Literatura

1. Crnković M.(1998). *Hrvatske malešnice*. Zagreb: Školska knjiga.
2. Duran M. (2011). *Dijete i igra*. Zagreb: Naklada slap.
3. Peti-Stančić A., Velički V. (2008). *Jezične igre za velike i male*. Zagreb: Alfa.
4. Posokhova I. (1999). *Razvoj govora i prevencija govornih poremećaja u djece*. Zagreb: Ostvarenje.
5. Zorić A., Pavičić Dokoza K. (2007). *Kako D postaje R*. Zagreb: Alineja.
6. Velički V., Katarinčić I. (2011). *Stihovi u pokretu*. Zagreb: Alfa.
7. Težak S. (1979). *Govorne vježbe*. Zagreb: Pedagoško-književni zbor.
8. Lukin portal na adresi <http://www.pjesmicezadjecu.com/> (17. studenoga 2015.)
9. Brzalice kao oruđe za unapređenje govornih vještina na adresi http://www.ringeraja.rs/clanak/brzalice-orude-za-unapredjenje-govornih-vestina_2803.html (17. studenoga 2015.)
10. Oblici dislalije na adresi <http://logoterapia.hr/dijagnostika-i-terapija/nepravilan-izgovor-glasova/> (13. studenoga 2015.)

Prilog 1

IME I PREZIME: Iva Mikulčić (I-68/12)

DJEČJI VRTIĆ: Žirek, Velika Gorica

MENTOR: doc. dr. sc. Vladimira Velički, Božica Vuić, prof.

PISANA PRIPRAVA ZA IZVOĐENJE AKTIVNOSTI

U Velikoj Gorici, 2015.

DOBNA SKUPINA DJECE: starija-predškolska i predškolska skupina

VRSTA DJELATNOSTI: upoznavanje djece s brzalicom

ODGOJITELJ-STRUČNJAK: Gordana Mikulčić

DATUM IZVOĐENJA AKTIVNOSTI: 24. studeni 2015. i 26. studeni 2015.

TEMA: Brzalica: „Petar Petru plete petlju“

PODRUČJE/DJELATNOST: područje razvoja govora, razvoj mišljenja predškolske djece

ZADAĆE (RAZVOJNE, INTEGRATIVNE):

TJELESNI RAZVOJ:

- spajanje sličica sa riječi te natjecateljska igra (razvijanje motorike)

SOCIO – EMOCIONALNI RAZVOJ:

- razvoj pozitivnih emocionalnih stanja (pripadanje, sigurnost, osjećaj ljubavi i prijateljstva)
- razvoj tolerancije (uvažavanje i poštivanje drugih, poštivanje tuđih prava, želja i potreba)

SPOZNAJNI RAZVOJ:

- aktiviranje misaonih procesa
- uspoređivanje
- zaključivanje
- obogaćivanje iskustva i spoznaja

GOVOR I KOMUNIKACIJA:

- razvoj govornih vještina u kojima djeca uče pravilno izgovaranje glasova u rečenici koji se često ponavljaju
- poticanje djece na aktivno slušanje

KONTEKSTUALNI UVJETI:

- djeci ću osigurati središnju prostoriju u kojoj će se koristiti tri centra (dramski centar, centar početnog čitanja i pisanja i centar za razvoj motorike)

SOCIJALNI UVJETI:

- dogovorit ću se s djecom što ćemo prvo sve napraviti prije nego ih upoznam sa svoja dva prijatelja. Motivirat ću ih i zainteresirati za nadolazeću aktivnost.

PROSTORNI UVJETI:

- stolove i stolice pomaknula sam u stranu kako bih dobila što više slobodnog prostora na sredini prostorije. U tako oslobođenom prostoru s djecom sam započela aktivnost tako da sam im rekla i pomogla formirati polukrug kako bi me svi dobro vidjeli i čuli

MATERIJALNI UVJETI:

- središnju prostoriju i centre opremila sam materijalima koji su nam potrebni za rad, a navedeni su u „Sredstvima i pomagala“

SREDSTVA I POMAGALA:

- živa riječ studentice i djece
- lutke ginjol, plakat, vesela žica

METODE I METODIČKI POSTUPCI:

1. **METODA MOTIVIRANJA** – djeca znatiželjno prilaze meni i lutkama te se upoznaju s dva Petra
2. **METODA USMENOG IZLAGANJA – MONOLOŠKA** – nekoliko puta ponoviti brzalicu (prvi puta sporije, a kasnije brže)
3. **METODA RAZGOVORA** – razgovor s djecom o brzatici te njihovo interpretiranje brzalice
4. **METODA DRAMATIZACIJE** – djeca s lutkama igraju uloge te dodaju vlastiti nastavak brzalice

PLANIRANI POTICAJU PO CENTRIMA:

- 1. DRAMSKI CENTAR** – djeca igraju uloge pomoću lutaka
- 2. CENTAR POČETNOG ČITANJA I PISANJA** – na lijevoj strani plakata zalijepila sam predmete koji počinju slovom P, a na desnu stranu napisala sam nazive tih predmeta. Djeca prvo moraju spojiti predmet s pravim nazivom, a zatim na crte koje su ispod naziva napisati riječ pronalaskom slova koje sam napisala na male kartone
- 3. CENTAR ZA RAZVOJ MOTORIKE** – djeci sam podijelila veselu žicu s kojom su oblikovala svoje petlje. Tijekom pletenja djeca izgovaraju brzalicu „Petar Petru plete petlju“.

PLANIRANE POTICAJNE AKTIVNOSTI ODGOJITELJA (ULOGA ODGOJITELJA):

- uloga odgojitelja je da aktivno sudjeluje u pripremljenoj aktivnosti. On treba djecu poticati na razmišljanje, maštanje, zaključivanje. Treba poticati razgovore među djecom kao i odgojitelj – dijete. Ujedno mora pažljivo slušati, postavljati im poticajna pitanja, te ukoliko je potrebno, pomoći u traženju rješenja za određeni problem. Također, uloga odgojitelja je priprema materijala i prostora za izvođenje aktivnosti. Odgojitelj mora biti vrlo spretan, brz i organiziran tokom izvođenja aktivnosti kako bi svi centri i njihove zadaće bili ispunjeni. Važno je da odgojitelj pruža savjete tijekom izvođenja aktivnosti te im bude podrška.

ARTIKULACIJA SREDIŠNJE AKTIVNOSTI:

UVODNI DIO (motivacija ili evokacija):

- za početak, predstaviti ću se djeci. Zajedno s djecom pospremit ću sobu te će mi oni pomoći odmaknuti stolove i stolice u stranu kako bi imali više prostora. Govorim im kako nisam došla sama već sa svojim prijateljima (Pretpostavka je da mi djeca znatiželjno i bez straha priđu). Govorim im kako se mogu rukovati i upoznati se s lutkama kako bi stvorili osjećaj bliskosti i prijateljstva.

SREDIŠNJI DIO (realizacija i refleksija):

- djeci nekoliko puta interpretiram brzalicu: „Petar Petru plete petlju.“.
- nakon interpretacije, djeci postavljam ova pitanja:
 1. Tko zna što je to brzalica?
 2. Zna li vi što znači „plesti“?
 3. Plete li nečija baka šal, čarape ili rukavice?
 4. Zna li što je petlja?

ZAVRŠNI DIO:

- djeca sama biraju neke od ponuđenih centara te kreću u aktivnosti.

PETAR PETRU PLETE PETLJU

Pleti Petre, Petru petlju.

A to znači:

Lijepo sjedi,

u tri dana jednom jedi.

Pazi da se ne zapetljaš
dok tu petlju ne ispetljaš!

Petar Petru pleo petlju.

A to znači:

da je sjeo

da tri dana nije jeo,

da se Petar strašno smeo

dok je Petru petlju pleo.

Dok je petlju ispetljao,

Sav se u nju zapetljao.

POPIS SLIKA

Slika 1. Stilizirani prikaz anatomije artikulacijskih organa	10
Slika 2. Tjelovježba.....	21
Slika 3. Upoznavanje	21
Slika 4. Upoznavanje s Petrom i Petrom.....	21
Slika 5. Djeca rade petlje	22
Slika 6. Djevojčica Mia veže vezicu	22
Slika 7. Djevojčica Laura veže vezicu	23
Slika 8. Rad na plakatu.....	23
Slika 9. Motor dječaka Gregora	28
Slika 10. Dječje petlje	29
Slika 11. Zajedničko rješavanje plakata 1	29
Slika 12. Zajedničko rješavanje plakata 2.....	30

POPIS TABLICA

Tablica 1. Prikaz ispravnog izgovora glasova u odnosu na dob	14
Tablica 2. Prikaz rezultata točno izgovorene brzalice za stariju-predškolsku skupinu ..	17
Tablica 3. Prikaz rezultata ispravno izgovorenog glasa /r/ i /lj/ za stariju-predškolsku skupinu.....	19
Tablica 4. Prikaz rezultata točno izgovorene brzalice za predškolsku skupinu.....	25

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Prikaz rezultata točno izgovorene brzalice za stariju-predškolsku skupinu	18
Grafikon 2. Prikaz rezultata točno izgovorene brzalice za predškolsku skupinu	26